2015D16761

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Financiën, heeft over het rapport van de Algemene Rekenkamer «De Staat als aandeelhouder; Over het beheer van staatsdeelnemingen»
(Kamerstuknummer 28 165, nr. 183) de navolgende vragen ter beantwoording aan de Minister van Financiën voorgelegd.

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

Nr.	Vraag
1	Klopt het dat de Algemene Rekenkamer geen onderzoek kan doen bij dochterondernemingen van staatsdeelnemingen? Welke wet en wetsartikel zou veranderd moeten worden om dit te wijzigen?
2	Hoe hoog is op dit moment de totale waarde van de staatsdeelnemingen?
3	Kan het advies over actief aandeelhouderschap bij het Ministerie van Economische Zaken ook aan de Kamer worden toegezonden?
4	Wat zijn de voordelen voor het Ministerie van Financien, om de belangen in financiële deelnemingen onder te brengen in een vehikel zoals het NLFI?
5	Wat zijn de (overhead)kosten van het NLFI en kunt u aantonen dat dit vehikel niet tot extra kosten leidt in vergelijking met rechtstreeks beheer door het Ministerie?
6	Van welke deelnemingen zijn de statuten in 2014 aangepast en hoe?
7	Wanneer worden de statuten veranderd die nog niet zijn aangepast?
8	Kan een overzicht worden gegeven per deelneming van de grens waarboven de investeringsbeslissingen aan de aandeelhouder moeten worden voorgelegd?
9	Wanneer wordt het in de statuten geregeld indien nu de grens waarboven de investeringsbeslissingen aan de aandeelhouder moeten worden voorgelegd ontbreekt?
10	Kan een overzicht worden gegeven bij welke deelnemingen de aandeelhouder goedkeuring moet geven voor branchevreemde investeringen?
11	Kan een overzicht worden gegeven bij welke deelnemingen de aandeelhouder goedkeuring moet geven voor investeringen in het buitenland?
12	Hoe wordt het in de statuten geregeld indien nu een overzicht van de deelnemingen waarbij goedkeuring moet worden gegeven voor branchevreemde investeringen ontbreekt?
13	Hoe wordt het in de statuten geregeld indien een overzicht van de deelnemingen waarbij goedkeuring moet worden gegeven voor investeringen in het buitenland ontbreekt?
14	Wanneer wordt het in de statuten geregeld indien een overzicht van de deelnemingen waarbij goedkeuring moet worden gegeven voor branchevreemde investeringen ontbreekt?
15	Wanneer wordt het in de statuten geregeld indien een overzicht van de deelnemingen waarbij goedkeuring moet worden gegeven voor investeringen in het buitenland ontbreekt?
16	Wat is de zeggenschap per deelneming?
17	Wat zijn de bevoegdheden per deelneming?
18	Is het kabinet van mening dat de informatie die de aandeelhouder gebruikt bij het beoordelen van grote investeringen van onvoldoende kwaliteit is?
19	Waarom bent u van mening dat de informatie die de aandeelhouder gebruikt bij het beoordelen van grote investeringen van voldoende kwaliteit is?
20	Is het kabinet van mening dat EBN en Gasterra beter zouden kunnen worden ondergebracht bij het Ministerie van Financiën als staatsdeelneming in plaats van een beleidsdeelneming onder het Ministerie van Economische Zaken?
21	Waarom bent u niet bereid, zoals de Algemene Rekenkamer adviseert, het onderscheid tussen staatsdeelnemingen en beleidsdeelnemingen op te heffen?
22	Waarom bent u niet bereid, zoals de Algemene Rekenkamer adviseert, de rol van aandeelhouder duidelijker te scheiden van de beleidsverantwoordelijkheid?

Nr.	Vraag
23	Waarom is het kabinet niet van mening dat EBN en Gasterra beter zouden kunnen worden ondergebracht bij het Ministerie van Financiën als staatsdeelneming in plaats van een beleidsdeelneming onder het Ministerie van Economische Zaken?
24	Bent u bereid om de Tweede Kamer bij investeringsbeslissingen van staats- en beleidsdeelnemingen meer inzicht te geven in de financiële gevolgen voor het Rijk, zoals vereiste kapitaalstortingen en garantstellingen of verminderde inkomsten?
25	Hoe zal u de Tweede Kamer meer inzicht geven bij investeringsbeslissingen van staats- en beleidsdeelnemingen in de financiële gevolgen voor het Rijk, zoals vereiste kapitaalstortingen en garantstellingen of verminderde inkomsten?
26	Waarom bent u niet bereid om de Tweede Kamer bij investeringsbeslissingen van staats- en beleidsdeelnemingen meer inzicht te geven in de financiële gevolgen voor het Rijk, zoals vereiste kapitaalstortingen en garantstellingen of verminderde inkomsten?
27	Bent u bereid het informatiegehalte van het jaarverslag beheer staatsdeelnemingen te verbeteren door beleidsdeelnemingen volwaardig op te nemen?
28	Bent u bereid het informatiegehalte van het jaarverslag beheer staatsdeelnemingen te verbeteren door een toelichting te geven op de investeringen die aan de aandeelhouder voor goedkeuring zijn voorgelegd?
29	Bent u bereid het informatiegehalte van het jaarverslag beheer staatsdeelnemingen te verbeteren door referentiewaarden op te nemen?
30	Bent u bereid het informatiegehalte van het jaarverslag beheer staatsdeelnemingen te verbeteren door normen op te nemen?
31	Bent u bereid het informatiegehalte van het jaarverslag beheer staatsdeelnemingen te verbeteren door meerjarige trends/ overzichten op te nemen?
32	Bent u bereid het informatiegehalte van het jaarverslag beheer staatsdeelnemingen te verbeteren door Informatie over het behalen van doelstellingen (zoals het rendement op eigen vermogen) op te nemen?
33	Waarom bent u niet bereid het informatiegehalte van het jaarverslag beheer staatsdeelnemingen te verbeteren door Informatie over het behalen van doelstellingen (zoals het rendement op eigen vermogen) op te nemen?
34	Hoe gaat u het informatiegehalte van het jaarverslag beheer staatsdeelnemingen verbeteren door Informatie over het behalen van doelstellingen (zoals het rendement op eigen vermogen) op te nemen?
35	Hoe ziet de planning van de evaluaties van staatsdeelnemingen eruit?
36	Hoe ziet de planning van de evaluaties van beleidsdeelnemingen eruit?
37	Waarom vindt het kabinet dat door het uit elkaar halen van aandeelhouderschap en beleid betere afwegingen zouden kunnen worden gemaakt? Hoe verhoudt dit zich tot het recente bericht dat bij commissarisbenoemingen bij Schiphol de Ministeries van Financiën en Infrastructuur en Milieu niets met elkaar hebben afgestemd? Klopt het dat het uit elkaar halen van deze verantwoordelijkheden alleen goed werkt als er vervolgens wel voor een behoorlijke afstemming tussen de departementen wordt gezorgd? En dat als deze afstemming om wat voor reden dan ook niet kan worden georganiseerd, het juist beter is om aandeelhouderschap en beleid in één hand te leggen?

Nr.	Vraag
38	De Algemene Rekenkamer beveelt aan om het aandeelhouderschap los te koppelen van het beleidsdepartement en het onder te brengen bij het Ministerie van Financiën. Bent u voornemens deze aanbeveling over te nemen?
39	Hoe kan de Tweede Kamer tijdig meer inzicht krijgen in de goedkeuring van grote investeringen en investeringen in buitenlandse of branchevreemde investeringen van staats- en beleidsdeelnemingen?
40	Wat is de exacte planning in 2015 van de Minister van Financiën inzake het rapporteren over de voortgang van de statutenwijzigingen van deelnemingen?
41	Wat gaat u verbeteren in het beoordelingsproces naar aanleiding van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer?
42	Wat bedoelen de bewindspersonen van Infrastructuur en Milieu met de toezegging om het aandeelhouderschap van de beleidsdeelnemingen Winair en DC-ANSP nader vorm te geven?
43	Hoe zullen Winair en DC-ANSP het aandeelhouderschap nader vorm geven?
44	Waarom kan het aandeelhouderschap van de beleidsdeelnemingen Winair en DC-ANSP niet worden afgestoten?
45	Van welke staatsdeelnemingen worden de statuten gewijzigd? Kunt u toelichten wat hiervan de planning is?
46	Op welke wijze is binnen het departement van Infrastructuur en Milieu een scheiding aangebracht tussen de aandeelhoudersrol en de beleidsrol van ProRail?
47	Wat is het voordeel van een beleidsdeelneming boven een agentschap of uitvoeringsdirectie?
48	Waarom is ProRail een onderneming en niet, zoals Rijkswaterstaat, een uitvoeringsdienst?
49	Dat de informatievoorziening aan de Tweede Kamer aan informatiewaarde kan winnen en de bewindspersonen de grafische middelen en factsheets per deelneming waarderen, wil dat zeggen dat de bewindspersonen dit instrument en deze vorm in de toekomst over zullen nemen in de informatievoorziening aan de Tweede Kamer voor staats- en beleidsdeelnemingen in het jaarverslag?
50	Zijn de bewindspersonen bereid om de informatie over de beleidsdeelnemingen op dezelfde wijze op te nemen in het jaarverslag beheer (staats-)deelnemingen als de staatsdeelnemingen?
51	Zijn de bewindspersonen bereid om de informatie over de beleidsdeelnemingen op dezelfde wijze op te nemen in het jaarverslag beheer (staats-)deelnemingen als de staatsdeelnemingen?
52	Bent u bereid om in het Jaarverslag Staatsdeelnemingen meerjarige cijfers met betrekking tot omzet, winst, rendement, dividend en solvabiliteit op te nemen?
53	Bent u bereid om in het jaarverslag Staatsdeelnemingen een meerjarig overzicht van de dividenden op te nemen, zoals figuur 4?
54	De Algemene Rekenkamer noemt het recht van enquête niet in de opsomming van belangrijke bevoegdheden voor de aandeelhouder. Maar met dit recht kan toch via de Ondernemingskamer veel invloed worden uitgeoefend? Dit bleek toch ook uit het SER-advies Evenwichtig Ondernemingsbestuur van 2007?
55	Bestaat er een tabel met een schema van op- en aftreden en benoemingen? Indien zo, kan dit aan de Kamer worden gezonden? Hoe worden benoemingen getoetst aan het publieke belang?

Nr.	Vraag
56	Bestaat er een overzichtelijke tabel met een overzicht van alle beloningsplannen die ter goedkeuring bij de aandeelhouder voorliggen? Is er ook een overzicht van bij welke deelnemingen nog variabele beloning of bonussen worden toegepast en met welk percentage? Wordt nog steeds het maximumpercentage van 20% gehanteerd? Welke deelnemingen komen hier nog bovenuit?
57	Betekent een herbenoeming van een lid van de Raad van Bestuur na een periode van 4 jaar dat impliciet een nieuw beloningsbeleid voor dit lid wordt afgesproken?
58	Op welke manier worden rendementseisen voor deelnemingen opgebouwd? Welke omvang heeft de rentevrije rentevoet, de marktrisico-opslag, de deelneming-specifieke risico-opslag en een eventuele afslag vanuit maatschappelijk belang?
59	Hoe is bij normrendementen rekening te houden met de conjunctuur?
60	Op welke manier wordt er onderscheid gemaakt naar het maatschappelijk belang van de specifieke deelneming in de normrendementsbepaling?
61	Hoe wordt bij de bepaling van normrendementen voor deelnemingen gebruik gemaakt van benchmarks uit de betreffende sectoren?
62	Welke doelstellingen zijn er de afgelopen jaren voor dividenden geformuleerd? Hoe verhouden de behaalde resultaten zich tot deze geformuleerde doelen?
63	Klopt het dat bij de kruisparticipatie tussen Schiphol en AdP in 2008 slechts gekeken is naar de netwerkkwaliteit en niet naar Nederlandse publieke belangen zoals veiligheid en milieu? Op welke manier had dit anders kunnen worden aangepakt? Kan de kruisparticipatie nog ontbonden worden?
64	Bij welke deelnemingen wordt inmiddels het verlichte structuurregime toegepast? Als dit wordt toegepast, klopt het dan dat de aandeelhouder zelf de leden van de Raad van Bestuur benoemt? In hoeverre treedt de overheidsaandeelhouder daarbij autonoom op? In hoeverre vraagt de overheidsaandeelhouder een second opinion? Of baseert de aandeelhouder zich slechts op de voordracht van de Raad van Commissarissen?
65	Bij welke deelnemingen is er inmiddels een ORS (onderlinge regeling tot samenwerking)? Klopt het dat zo’n ORS bij deelnemingen van minder dan 100% noodzakelijk is om het verlichte structuurregime te kunnen vestigen?
66	Klopt het dat bij staatsdeelneming Thales (1%) de Staat als aandeelhouder uitsluitend de bevoegdheid heeft om bepaalde onderwerpen op de agenda van de algemene vergadering van aandeelhouders te plaatsen?
67	Welke bevoegdheden heeft de Staat als aandeelhouder, naast het op de agenda van de algemene vergadering van aandeelhouders zetten van bepaalde onderwerpen?
68	Wat is de meerwaarde van het aandeelhouderschap indien bij staatsdeelneming Thales (1%) de Staat als aandeelhouder uitsluitend de bevoegdheid heeft om bepaalde onderwerpen op de agenda van de algemene vergadering van aandeelhouders te plaatsen?
69	Hoe wordt het publieke belang van aandeelhouderschap in Thales (1%) geborgd?
70	Beschouwt u het staatsaandeelhouderschap als aanvullend instrument op wet- en regelgeving indien het publieke belang gewoon voldoende via wet- en regelgeving geborgd kan worden?
71	Wat zijn de rendementsdoelstellingen per beleids- en staatsdeelneming?

Nr.	Vraag
72	Waarom worden de vastgoedbezittingen van het Rijk niet gebundeld in een of meerdere staatsdeelnemingen, zodat de Kamer de prestaties van het vastgoedbezit op uniforme wijze kan vergelijken en beoordelen?
73	Bent u bereid om in het jaarverslag Staatsdeelnemingen snel en eenvoudig vergelijkbare informatie over het rendement op eigen vermogen en de pay-out ratio op te nemen, zoals in figuur 8 en 9?
74	Bij welke beleids- en staatsdeelnemingen heeft de aandeelhouder over het jaar 2014 gekozen voor een lagere pay-out ratio?
75	Waarom heeft de aandeelhouder bij bepaalde beleids- en staatsdeelnemingen over het jaar 2014 gekozen voor een lagere pay-out ratio?
76	Waarom heeft de staataandeelhouder bij BNG, FMO, Schiphol Group en Tennet niet de mogelijkheid om de Raad van Bestuur te benoemen en te ontslaan?
77	Waarom heeft de Minister van Economische Zaken niet het voornemen om de statuten van de ondernemingen die onder zijn beheer vallen, in lijn te brengen met de standaardstatuten?
78	Welke gevolgen heeft het dat de Minister van Economische Zaken niet het voornemen heeft om de statuten van de ondernemingen die onder zijn beheer vallen, in lijn te brengen met de standaardstatuten?
79	Klopt het dat in de statuten van een overheidsvennootschap kan worden vastgelegd welke publieke belangen een staatsdeelneming dient na te streven? Kan het belang van de vennootschap op manier gelijkgeschakeld worden aan het publieke belang? Op welk detailniveau kunnen in de statuten publieke belangen vastgelegd worden?
80	In welke staatsdeelnemingen zijn deze publieke belangen al vastgelegd? In welke gaat dit de komende tijd nog gebeuren? Is het haalbaar om dit voor alle 26 structurele deelnemingen te regelen voor uiterlijk voor 1 juli 2016?
81	Klopt het dat in statuten van een overheidsvennootschap kan worden vastgelegd dat de overheidsaandeelhouder een actieve of passieve instructiebevoegdheid kan krijgen? Klopt het dat dit geregeld kan worden door middel van artikel 2:129 lid 3 en lid 4 van het Burgerlijk Wetboek? Bij welke staatsdeelnemingen is reeds gebruik gemaakt van de instructiebevoegdheid? Wat zijn de redenen om dat wel of niet te doen?
82	Klopt het dat de instructiebevoegdheid van artikel 2:129 lid 3 en lid 4 van het Burgerlijk Wetboek ook betekent dat in de statuten vastgelegd kan worden dat een strategienota ter goedkeuring aan de aandeelhoudersvergadering moet worden voorgelegd? Klopt het dat op deze manier de overheidsaandeelhouder goed zou kunnen toetsen of de bedrijfsstrategie in overeenstemming is met de te dienen publieke belangen? Bij welke staatsdeelnemingen is reeds gebruik gemaakt van deze mogelijkheid?
83	Bestaat er inmiddels een tabel met de doelrendementen per deelneming?
84	Bestaat er inmiddels een tabel met de pay-out ratio’s per deelneming?
85	Kunnen er van de behaalde rendementen en pay-out ratio’s meerjarige overzichten worden gemaakt?

Nr.	Vraag
86	Klopt het dat de instructiebevoegdheid van artikel 2:129 lid 3 en lid 4 van het Burgerlijk Wetboek ook betekent dat in de statuten vastgelegd kan worden dat over andere onderwerpen dan de algemene strategie dat een nota ter goedkeuring aan de aandeelhoudersvergadering moet worden voorgelegd? Bijvoorbeeld bij een openbaar vervoerbedrijf een materieelnota of een aanbestedingsnota? Dus dat er afhankelijk van de deelneming een onderwerp uitgelicht wordt, dat via een goed te keuren nota met de overheidsaandeelhouder besproken wordt?
87	Op welke manier kunnen het Ministerie van Financiën en het vakdepartement beter samenwerken als het gaat om de uitoefening van het aandeelhouderschap? Is het denkbaar dat het Ministerie van Financiën aanwezig is bij een voorbereidende aandeelhoudersvergadering, maar dat het vakdepartement de Staat vertegenwoordigt bij de echte algemene vergadering van aandeelhouders op daar op de inhoud en de publieke belangen stuurt?
88	Is er binnen het deelnemingenbeleid ook een conversiebeleid? Kunnen deelnemingen worden omgezet in een agentschap of ZBO, zoals met SenterNovem is gebeurd? Hoe gaat dat in zijn werk? Onder welke omstandigheden kan dit worden overwogen? Kan dit onderdeel worden van evaluaties?
89	Hoe is het te rijmen met het bericht in De Telegraaf medio april 2015 dat de bewindslieden verantwoordelijke voor Financiën en Luchtvaart volstrekt langs elkaar heen werken ten aanzien van Schiphol, dat de aandeelhouder het beleidsdepartement voor de Schiphol Group (Ministerie van Infrastructuur en Milieu) sinds 2 jaar betrekt bij de voorbereiding van de algemene vergadering van aandeelhouders?
90	Welke afstemming is er tussen het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu geweest over de nieuwe Schiphol-commissarissen?
91	Waarom zijn er bij Schiphol commissarissen benoemd zonder enige affiniteit en kennis van de luchtvaartsector?
92	Waarom is de invloed van de aandeelhouder, Minister van Economische Zaken, van EBN in vergelijking met de invloed van de beleidsafdeling bescheiden?
93	In hoeverre zijn inmiddels binnen EBN de wettelijke en niet-wettelijke taken ondergebracht in afzonderlijke juridische organisaties ter bescherming van mogelijke negatieve financiële gevolgen van niet-wettelijke taken?
94	Waarom zijn binnen EBN de wettelijke en niet-wettelijke taken niet ondergebracht in afzonderlijke juridische organisaties ter bescherming van mogelijke negatieve financiële gevolgen van niet-wettelijke taken?
95	Wat zijn de gevolgen indien binnen EBN de wettelijke en niet-wettelijke taken niet zijn ondergebracht in afzonderlijke juridische organisaties ter bescherming van mogelijke negatieve financiële gevolgen van niet-wettelijke taken?
96	Bij hoeveel deelnemingen is de drempel voor de goedkeuring van investeringen inmiddels verlaagd? Klopt het dat er nog steeds drempels van 586 miljoen en 2,2 miljard euro bestaan, zoals bij Schiphol en de NS? Op deze manier loopt de Staat toch grote financiële risico's, zonder daar enige invloed te hebben? Hoe kan het toezicht op de investeringen verbeterd worden? Is het denkbaar dat er een investeringscommissie komt met mensen van buiten het Ministerie van Financiën?

Nr.	Vraag
97	Klopt het dat de Tweede Kamer geen instemmingsrecht heeft bij de verkoop van dochtervennootschappen van staatsdeelnemingen? Klopt het dat dit zich niet verhoudt tot de wens van de Kamer om wel betrokken te zijn bij besluiten tot verkoop, daar bij sommige deelnemingen de activiteiten en medewerkers voornamelijk bij de dochter zitten? Welke wet en wetsartikelen zouden veranderd moeten worden om dit te wijzigen?
98	Waarom is de investering in de verbetering van de bagageafhandeling op Schiphol niet voorgelegd aan de aandeelhouder?
99	Werd de investering in de verbetering van de bagageafhandeling op Schiphol niet voorgelegd aan de aandeelhouder omdat dit boven het drempelbedrag uitkwam?
100	Hoe vaak komt het voor dat investeringen in delen worden geknipt, zodat deze niet aan de aandeelhouder voor goedkeuring hoeven te worden voorgelegd?
101	Waarom heeft EBN een deelbelang van 241 miljoen euro genomen in DSM Energy?
102	Wat is het publieke belang van deelbelang van EBN in DSM Energy van 241 miljoen euro?
103	Wat zijn de (financiële) risico's voor de Staat van het deelbelang van EBN in DSM Enery?
104	In hoeverre is het besluit van het deelbelang van EBN in DSM Energy van 241 miljoen euro voorgelegd aan de aandeelhouder en wat is daarbij de afweging van de aandeelhouder geweest?
105	Hoe is het besluit van EBN om een deelbelang te nemen in DSM Energy van 241 miljoen euro voorgelegd aan de aandeelhouder?
106	Hoe is het besluit van het deelbelang van EBN in DSM Energy ter waarde van 241 miljoen euro gecommuniceerd met de Tweede Kamer?
107	Klopt het dat geen van de besluitvormingsprocessen of investeringsbeslissingen uiteindelijk terecht zijn gekomen op het niveau van de ministerraad om daar de verschillende belangen en verantwoordelijkheden van de Staat af te wegen?
108	Op welke manier kunnen de taken en opdrachten aan een staatsdeelneming veranderd worden?
109	Op welke manier kan aan EBN de opdracht gegeven worden om niet alleen in olie- en gas, maar ook in duurzame energie en windenergie te investeren?
110	Hoe gaan de bewindspersonen de informatievoorziening aan de Tweede Kamer over het beheer van beleidsdeelnemingen verbeteren?
111	Hoe gaan de bewindspersonen de Tweede Kamer beter informeren over grote financiële risico's bij deelnemingen, bijvoorbeeld als gevolg van grote investeringen, die mogelijk de Rijksbegroting kunnen raken, met name vanuit het oogpunt van het budgetrecht van de Tweede Kamer?
112	Is Financiën in staat om voortaan ook dezelfde factsheets te leveren, zoals de Algemene Rekenkamer dat heeft gedaan?